

[Transcript] Vinohradská 12 / Hrozba jménem TikTok

Tady je Matěj Skalický a tohle je Vinohradská 12.

Odčínské sociální sítě TikTok dávají ruce při další české úřady a instituce.

TikTok je bezpečnostní hrozba, upozornělo národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost.

The UK government has banned the social media app TikTok from their phones.

V sociální sítě TikTok vypovídal před výborem americké snimovny reprezentantů.

TikTok může být hrozba, to je varování nejen bezpečnostních expertů z Česka.

Takže se od této čínské sociální sítě odvrací i Evropská komise,

ve spojených státech se zase řeší její úplný zákaz.

Ale proč zrovna teď i o tom se bavíme s Davidem Slíškem, šef redaktorem webu lupa.cz.

Dnes je pondělí 27. března.

Ahoj, vítěj počase ve Vinohradské 12.

Ahoj.

Máš TikTok?

Mám TikTok.

To znamrát neodinstaloval si ho teď potom varování nůkybu?

Ne, neodinstaloval. Jednak to varování měří zejména na kritickou infrastrukturu, to znamená to soupravdu jako systémy, které se uděležitě pro fungování tohle toho státu, systémy třeba elektráren, mobilních operátorů, ve další kritické systémy.

A jednak vlastně při mě zatím nevidím důvod, proč o to instalovat.

Byť tedy tu aplikaci úplně moc často nepoužívám na mě ušie těch sociálních sítí přeci jenom trochu moc.

Aplikace tedy na prohlížení videí nic víc to patrně neumí, nic víc to asi ani umět nemá.

Je to prostě volno časová aplikace, která se ale dostala do hradáčku národního úřadu pro kybernetickou bezpečnost.

Točíš on videl to varování, že není její používání úplně bezpečné.

A ty říkáš, tedy že to je pro kritickou infrastrukturu?

Vlastně to varování je jistim způsobem závazné opravdu jenom pro ty provozovatele kritické infrastruktury,

kteří je protože ti mají podle zákona povinnost, ne úplně odinstalovat, ten tiktok ze všechny zařízení,

ale musí provést nějaké šetření, jestli tam jsou nějaká rizika opravdu a případně se podle toho nějakým způsobem zařídit.

Tam je pro ně to varování nějakým způsobem závazné.

Pro všechny ostatní je to opravdu jenom doporučení, které musí zvážit každý sám,

jestli tu aplikaci opravdu chce mít svém telefonu nebo nechce, jestli tam nějaká rizika vidí nebo nevidí.

Já jsem zaznamenal informaci o třetího hošným luvčího českého rozlasu,

že i my v českém rozlase jsme pozastavili naše tiktokové účty.

Proč? Čem spočívá to upozornění?

Já už jsem se lekoval, že jsem mě ptáš pro český rozhlas.

A taky připokládám, že český rozhlas reagoval taky na výzvu kibutak, v čem spočívá to riziko, to bezpečnostní riziko tiktoku?

Když popíšu to, co říká úřad a to, co říkají se právě i obdobné úřady v jiných zemích světech v

Americe, v Evropě,
tak je tam několik obav a většinou, jak já to chápu, tak jsou to preventivní obavy.
Takže to varováně založené na tom, že tiktok zbírá celou řadu dat o lidech, o uživatelích, zbírá prostě data o tom, co dělají na internetu,
jaké mají zájmy, jaká témata je zajímají zbírá například jejich kontakty, pokud člověk tedy té aplikaci povolí,
aby si náhrála třeba všechny kontakty z jeho telefonu.
A zbírá opravdu další všechny, možné udeje, ke kterým je ta aplikace se schopná dostat.
Proč, ale to dělají jiné aplikace?
Ano, to je pravda, k tomu se dostanu.
Nuki říká, že vlastně opravdu zbírá spoustu dat, které nepotřebuje ke své činnosti, k tomu, aby ta aplikace fungovala.
Spoužíváním té aplikace se pojí několik kontroverzí spojených z bezpečností osobních dat těchto uživatel.
Tiktok zbírá excesivně velké množství dat, přičemž mnoho zbírá...
Honá je večinu zbírá, kdy tomu aby mohla prodávat reklamu, samozřejmě a cílit reklamu.
No, jak se správně říkal, tohle dělají vlastně všechny aplikace, nebo všechny sociální sítě, Facebook, Twitter...
Instagram.
Na tom postaveně jich biznis model zase zbírají teda, aby mohli cílit reklamu a vydělávat na té reklamě.
No, ale u tiktoku je jediný rozdíl proti těm ostatním aplikacím, a to je ten, že tu aplikaci provozuje firma z Číny.
Jasně.
Proto já říkám, že z mého pohledu všechny avarování a omezení nejsou úplně založená čestě na nějakých bezpečnostních rizicích,
ale jsou dost velké měry motivovány na dými tomu politicky.
Protože Čína je dnes vnímána na západě, samozřejmě jako potenciální nejvyšší nepřítel, nebo rozbro, nebo riziko.
Myslím si, že zhrady dost vážných důvodů, samozřejmě.
A proto i vnímám veškeré to omezování a varování před tiktokem nebo i před čínskými firmami a jejich hardwarem
v mobilních sítích jako do velké měry politický krok, který říká, my samozřejmě teď nemáme nějaké důkazy o tom,
že by přes tiktok se prováděla nějaká špionáž nebo něco podobného, nebo možná tajné služby něco podobného mají,
ale veřejně nic nikdo takového zatím nepotvrdil.
Ale preventivně nechceme, aby ta aplikace se vyskytovala třeba v těch kritických sítích, aby lidé, kteří mají do těch sítí přístup, tak aby ji měli na instalování v telefonech.
Protože do budoucna třeba může přít nějaká situace, kdyby to mohlo být rizikové.
To znamená, že v tuto chvíli nuky podle tebe spíš nemá informace o tom, že by ta špionáž probíhala, ale je to preventivní opatření.
O tom, že tiktok je nějaké potenciální riziko se mluví už řadu let a ty argumenty jsou pořád stejné.
Na základě analýzy zveřejněných zdrojů víme, že tady může být nějaké riziko.

Je tam samozřejmě jeden zásadní argument a to je ten, že čínské zákony říkají, že jakákoliv čínská firma musí spolupracovat stanními úřady, stanní vládov, stanním režimem, takže potenciálně, kdyby čínský režim řekl hele tiktoku, tak chci, aby zrád nevím, dělal něco. Teď nevím úplně přes něco.

Kradl data?

Nebo někoho špehoval, tak teoreticky ta firma podle čínských zákonů by asi měla tomu vyhovět. Asi představitele té firmy říkají, že k něčemu takové nikdy nedošlo, nedojde a podobně, ale to jsou všechno slova na jedné i na druhé straně.

Je to podle mě pořád taková prevence. Nikdo opravdu zatím nepřišel s žádným zásadním důkazem o tom,

že by už teď ta aplikace nějakým způsobem škodila.

Sou nějaké případy pobsané, ke kterým se možná dostaneme, které si týkají cenzury obsahu, které si týkají nějakého sledování konkrétních lidí, o kterých se psal o nějakých novinářů, třeba podobně.

No nepovídej, tak co všechno přes tu aplikaci se může stát, nebo co dokáže takhle nadálku z Číny? Zase vlastně umí to samé, co všechny ty ostatní sociální sítě.

To znamená, má nějaký účet toho uživatele, může teoreticky ta data někdo osledovat, pokud by se chtěla někoho zaměřit a podobně.

Hodně si debatovalo o tom, jestli mají čínští pracovníci té firmy přístup, třeba k datum o lidech v Evropě, nebo ve spojných státech ukázalo se, že ano, že můžou mít ten přístup, že můžou těm datum přistupovat, takže jako potenciální nějaké riziko tady je, říkám, je velmi podobné, jako u těch ostatních aplikací svýmkou toho, že tiktok je zčín, budem se k tomu pořád vracet. Ty si změňoval to, že ta data, teď se chci dostat k tomu, jaká data to všechno mohou být, že když dám přístup tiktoku k seznamu kontaktu, kterémám v telefonu, tak on vidí jejich adresy, mobilní telefony a tak dále.

Nevím, jestli vidí úplně všechny ty mobilní telefony, ale víty kontakty to znamená, že může zase ty lidi nějakým způsobem zařazovat.

Nejsou důležitá většinou, ta data, ale je ta metadata, to znamená, může je zařazovat do nějakého kontaktu, může vlastně oslovovat, může jim také nutit tiktok a podobní.

Zároveň, ta aplikace funguje na principu algoritmu, které ti nabízí, ta videa, která ti můžeš sledovat, to znamená, on nějakým způsobem zjišťuje, co se to bějí líbí. A proto ti to potom nabízí, jak to zjišťuje?

Zase je to velice podobné, jak dnes opravdu sociální sítě fungují.

Zbírají data o tom, nejaké weby člověk chodí, jaké příspěvky se můj líbí, jaká videa třeba si pustí jaká ne, jaká hnedka zavře, s kým se přátelí na té sociální sítě, kdo jsou jeho kontakty, jaké zájme mají ty jeho kontakty, v jakých je třeba skupinách tematických a podobně. A z toho se snaží odhadnout potom, jaký obsah, jaká téma, aby se tomu uživateli mohla líbit.

U tiktoku se říká, že ten jeho algoritmus je velmi dobrý v tom odhadování, že už jako po velmi krátkem po užívání té aplikace dokáže poměrně přesně odhadovat, co si tomu člověk bude líbit

a v tom, že je takový hodně jako návykový.
Myslím si, že je to způsobno i tím, že tá aplikace je opravdu strašně jednoduchá.
Když to srovná člověk s Facebookem, kde má spoustu záložek a možností,
a je tam prostě messenger a je tam já nevím co všechno, tak tiktok je hrozně jednoduchý.
To opravdu je prout videí a člověk prostě jedním pohybem
akorát skroluje mezi těmi videi, bude ho zaujme video nebo nezaújme.
Je to nekonečný prout obsahu, který se mu nabízí
a který je strašně jednoduché vlastně sledovat a zabít při něm hodiny čas.
Jak moc je populární tiktok v Česku?
V Česku podle odhadů, které tady jsou, tak by měl mít něco mezi jedním a půl milionem
až dvěma miliony uživatelů. To jsou tě takzvaný měsíční aktivní uživatele,
to znamená lidé, kteří aspoň jednou měsíčně si tu aplikaci spustit.
Takže je to poměrně velké číslo.
Není to nejspíš pořád největší sociální síť v Česku, Facebook, Instagram, YouTube.
Myslím si, že jsou ještě o pár milionů uživatelů před ním,
ale je poměrně velký už i v České republice.
No a to mi tedy řekni, protože tiktok není žádná aplikace
z minulého měsíce nebo zoňckého roku.
To se drží v tomu ten nukip nemoh vyjádří, když tolik lidí používá v Česku,
tiktok, že to může být bezpečnostní riziko,
nebo respekt to se nevědělo, že to může být hrozba.
Ono se o tom opravdu mluví už leta,
třeba ve spojených státech někdejší prezident Donald Trump
už se snažil nějakým způsobem tu aplikaci jako omezi.
A já si myslím, že teď tanová velna omezování
nejenov v Česku, nebo varování,
nejenov v Česku, ale je výný zemích Evropa a ve spojených státech.
Je dost asi spojená s tím, že současných prezident Joe Biden
teď taky vyví nějaké aktivity, které směřují k nějakému možné,
můžete být zákazu, které je to,
které je to, které je to, které je to, které je to,
které je to, které je to, které je to, které je to,
který je měl k nějakému možné, můžete být zákazů
tiktoku ve spojených státech,
tam si ne ambitious alplošní zákaz.
Tam si je dokonce z sizzelo alplošní zákaz,
ale nyní tojenov varování.
Teď vlastně probíhá i nějaké slišení kongresu,
kde vypovídail vypovídal s c wellness alplošní zákaz,
který ho omíli o tiktoku.
Mluvit se tam celé rád množených actually
vyłép konstrují.
celé toho jednání včetně toho, že by třeba spojené statinutility,
kdo kaby prodal tu firmu, třeba právně nějaké americké firmě,

aby se rozdělil, aby tam nedocházelo k tomu,
že k těm datum bude mít přístupník do zčiny a podobně.
Ale zase myslím si, že je to do velké míry politická záležitost,
tedká víc, než taky berbezpečnostní,
že prostě tady jsou nějaké, jak už jsem říkal, zájmy na tom,
abychom preventivně umezovali produkty, služby hardware z činy,
který může znamenat nějaké potenciální riziko podle třeba právě těch tajných služepa podobně.
Musím se tě jako što eksperta.

Na internet, když to tak jako zjednoduším zeptat,
je vůbec možné celoplošně v některé zemi zakázat sociální síť.
Předpokládám, že asi ano, když dokážděou země,
jako je čína nebo ruzko blokovat sociální síť.

Přesně tak, třeba v číně to možné samozřejmě je, nebo v ruzku,
ale není to úplně jednoduchá záležitost.

Čína taky na tomá tencůj takzvaný velký čínský firewall,
což je velmi drahé, velmi komplikované technické opatření,
které vlastně skoumá veškodí internetový provoz
a snaží se nějakým způsobom omezovat aplikace
nebo obsah, který prostě tam nímu režimu není pohodlný,
není mu příjemný.

A já jsem právě zvědaví, jak to v těch spolných státech dopadne,
protože pokud to dopadne, takže opravdu nějaký ten vplošný zákaz spadne,
tak to bude velice zajímavý eksperiment.

Ještě to do někdy nestalo framelejce.

Že se něco podobného nestalo vůbec na západě,
že by se vydal nějaký úplný zákaz jedné aplikace,
tak to ešte k tomu populární,
protože ve spolný státech to jsou nějaké 100 milionů
nebo 10 milionů určitě uživatelů,
kteří ty ktok používají,
není to tak, že by to byla nějaká obskurný aplikace,
kterou nikdo nezná.

Takže pokud k tomu dojde, já jsem na to velmi zvědaví,
jak to bude fungovat a podobně.

že možná se spíš vydá nějaký zákaz, který právě už se skoušel,
tehdy za Donald a Trumpa, to znamená, spíš se bude, půjde po penězích,
že se budou omezovat, jak si možnosti amerických firm a uživatelů,
jak s TikTokem nebo s tou firmou ByteDance,
která ho provozovají, jak s ním obchodovat,
protože to je docela podstatné, v tu chyli by nemohlo v Americe
třeba prodávat reklamu a podobně bylo by to velké omezení
pro tu firm a pro tu aplikaci jako takovou.

Ale když se to skončí opravdu nějakým plošným zákazem,
já nevím, nepřijde mi to úplně právně podobné

a nepříjde mi právě úplně realistické potom,
že by se to dalo nějaký jako všude zakázat a všude opravdu ošetřit,
tak aby lidé se k TikToku nedostaneme.
Že by to potom aplikovali třeba i jiné západní zemětočiš,
tyž si sam zmínil to není jenom americký kongress,
ale TikTok se probírá v brickém parlamentu.
Nízo zemsko taky chce po úřednicích, aby neměli aplikace nejenom z Číny, ale i z Ruska.
Ta vlna je tedka v posledních týdnech poměrně velká.
Když říkáš, hlavně, že se to řeší do kolečka,
tak ono se to neřeší jenom s TikTokem v minulnosti trhá Huawei, asi...
Přesně to je ta další větě, která se týká třeba Huawei ZT
a dalších nějakých čínských firm.
ZTE ta dělá mobily nebo?
Také mobilní zařízení vlastně podobně.
A to jsou jednání o tom, jestli vlastně hardware těchto firm
má být přítomen v mobilních sítích, v 5G-sítích a podobně,
kde třeba Huawei ještě rúne dávné do Bibela.
Poměrně hodně zastoupená, hodně ji operátoři využívali.
Teď se třeba v České republice čeká na to,
až jako tady padnou nějaká závazná pravidla.
Taky vlastně NUNCIP je teď nějakým suprzem vyjedná,
a nějaká závazná pravidla, jak se tady operátoři mají chovat,
jestli mají veškeré zařízení od čínských firm nahraděn ve svých sítích,
zařízením třeba amerických nebo evropských firm,
nebo ne, a jak to pak bude, operátoři říkají,
že pokud je k tomu stát bude nutit, tak budou za to chtít peníze,
což by měl být asi stovky milionů nebo miliardy,
protože prostě těch zařízení je mobilních sítích hodně.
A věde se o tom velmi čila a velmi ostará debata.
V Česku myslíš, že může zajít, co se tiče pravomocí NUNCIP ještě dál,
že by to upozornění bylo změněno na silnější varování
a sněmovna by nerozhodla jenom o tom,
že její zaměstnanci nemají mít tiktok ve svých mobilech,
ale že to víc než vážně doporuče s poslancům, pokud už to nedělá.
Neviměslí poslancům to jsou při cénom nejsou to zaměstnanci státu,
jsou to volení naši zástupci a neviměslím,
sněmovna může přikázat něco takového.
Doporučitano, ale...
Doporučitano. NUNCIP samozřejmě může přitvrdit,
to ano, ale zase má nějaké pravouci, které jsou dané zákonem
a ty se směřují hlavně k těm provozovatelům kritické infrastruktury
nebo k ministerstvům, státním úřadům a podobně.
Tam samozřejmě je pak možné vydat nějaké případně zákazě
jetím zaměstnancům, ale myslím si,

že poslancům nikdo takhle překazovat nic není.
Tak šestvých třetí večer jsem mu založil
a už osmého třetí na mede, žen, nuki, balásil,
že je to nebezpečná aplikace, takže to mám vláž na mobilu, žádný čínan se mi do toho nenabourá.
Je jako běžný člověk, který není v rámci kritické infrastruktury
nějakým způsobem postatní prostát, tak by si nebyl znervozněn v toto chvíli.
Já zatím nejsam nějak víc nervozní, než obvykle
a myslím si, že člověk by se měl opatrně chovat
na jenom k tiktoku, ale ke všem těm sociálním sítím
a sociálním aplikacím, pokud možno jim nedávat,
příliš moc dat, která nepotřebují opravdu k tomu fungování, když po mě opravdu chtějí kontakty
nebo zapnout sledování polohy, tak to jim opravdu dávat, nebudu za sebe tedy.
Ale myslím, že každý si to prostě musí zvážít sám,
jak se opravdu na těchle sociální sítích v těchle aplikacích chovat,
co tam dávat za fotky nebo nedávat za fotky,
jak intimní informace sdílet nebo nezdílet.
Je všechno, co takhle sdílíme na internet,
když se tam dostane, nad tím přestáváme mít kontrolu, i když to může vypadat,
že máme zamčený účet a že to publikujeme jenom pro přátele.
Tohle je velká chyméra, jak myleto na tom internetu je,
tak už to tam prostě zůstane a nikdy to nedostanete zpátky.
Takže i kdybych se smazal, kdybych měl účet na tiktoku a smazal se go,
tak ta data, ta nezmizí, ta někde jsou uložena.
No tak nemusí být třeba ani uložena u tiktoku, ten tiktok je,
jaký třeba může smazat, byť třeba u Facebooku už tady byly taky kauzy,
že si se jako údajně mazal, ale nemazal, ta data i když člověk jako tam vydal
ten příklad, že je má smazat. Ale fokamšiku, kdy opravdu třeba tamto video
nebo fotka, nebo cokoliv je, tak si to může třeba jako stáhnout
s té sítě někdo jiný.
Je tady velká kauza už taky se řeší několik let aplikace,
která jsme netošim klíviu, která stahovala z celého internetu
strašlivé spousty fotek, tváří a vlastně na základě toho vyrábí nějaký produkt,
který dokáže rozpoznávat lidi, napříč s nějakou pravdu světem.
A ta aplikace a provozovatele aplikace to dělali naprosto bez nějakého souhlasu těch lidí.
A pravděpodobně jsme tam úplně všechny, protože každý má nějakou,
tak jsme profilovou fotku nebo se někde jako vyfotil, že jo a dal to na internet.
Takže taková databáze někde je a těžko se teďka do moci toho, aby naše fotky třeba smazal.
Kromě toho zvažování, co na ty sociální sítě dávat, co ne,
tak je asi důležité taky ověřovat si a zjišťovat, co je a co není pravda,
co na těch sociálních sítích vidíme.
Totiž chtěl bych se úplně závěrem dotknout ještě jedné věci Washington Post,
který informoval o tom, že TikTok jde tak trochu na ruku ruské propagandě.
Říkám si, jestli je tohle jeden z těch důvodů, proč ten západ vnímá pravětšinskou sociální síť
jako problematickou, protože my víme, jak Rusku a Čína se zblížují,

jak je teď prezident si a Vladimir Putin, jak jsou trošku jako kámoši, jak hrom. Zase vrátil bych se asi k tomu, co jsem říkal, že jako pravdu Čína obecně vnímá na teď nějaký potenciální rival nebo potenciální riziko a z toho to všechno vychází. Myslím, že asi před dvěma třeba lety Britský Dyní Guardian psal o tom, že se dostal k nějakým interním dokumentům TikToku, které pojednávali o pravidlech pro moderování obsahu a byla tam nějaká pravidla, která říkala, že se třeba má omezovat obsah, který se pozitivně dotýká gejų nebo LGBT komunity, že tam se potlačovala nějaká videa třeba známěstí nebeského klidu, a prostě nejsou pročínou přijatelná, pročínský režim. Takže tam může docházet k nějakým takovýmhle pokusům, jak ovlivňovat ten obsah samozřejmě na té sociální síti. Iny místovi, kromě toho, že to je sociální síti, to může být taky nástroj propagandy? Může na druhou strnu nástrojem propagandy mohou být i jiné sociální sítě, přes které se šíří prostě ty kampaně, které třeba právě nějaký stát, si tam pořídí a zřídí si tam desítky nebo stovky účtu, které si to navzájem sdílí, pak z toho čerpají dezinformační weby a podobně tohle jsou všechno jako řetěstce, které už byly mnohokrát popsána, a nejé vyskytují se na YouTube, vyskytují se na Facebooku, vyskytují se všude, kde na ně provozovatel té sítě nějakým způsobem nepříjde a nezat nejím ti pec. Takže ano, na tyktoku se může vyskytovat propagandá, ano může se vyskytovat taky na jiných sociálních sítích. No tak jo, tak moc díky, že jsme o tom mohli mluvit spolu. Není za co, hlavně prostě dávajte pozor, co všechno o sobě na internetu říkáte, ať už je to na tyktoku nebo někde jde. Tohle už je všechno z Vinohradské 12, z pravodajského podkástu Českého rozhlasu. Dnes s Davidem Slíškem, šef redaktorem webu lupa.cz probírali jsme spolu čínskou sociálních sít tiktok a taky otázky, proč může být bezpečnostní hrozbou a proč od ní dává tolik institucí a států ruce pryč právě teď. Další informace nejen k tyktoku najdete na našem webu i rozhlas.cz kromě toho si tam můžete prohlédnout a přeposlechnout i naše další epizody, máme tam celý archiv a těšit se můžete i na náš další díl, vydáme ho zase po půlnoci a bude ke stažení ve všech podkástových aplikacích. Děláme se, že na úzik trá.